

Sygn. akt:I C 300/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 lipca 2016 roku

Sąd Okręgowy w Gliwicach I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodnicząca:	SSO Beata Majewska-Czajkowska
Protokolant:	starszy protokolant sądowy Julia Piątek

po rozpoznaniu w dniu 26 lipca 2016 roku w Gliwicach

sprawy z powództwa J. S.

przeciwko Spółdzielni Mieszkaniowej im. (...) w G.

o uchylenie uchwały

1. oddała powództwo;
2. zasądza od powoda J. S. na rzecz pozwanej Spółdzielni Mieszkaniowej im. (...) w G. kwotę 197 (sto dziewięćdziesiąt siedem) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

SSO Beata Majewska-Czajkowska

Sygn. Akt I C 300/15

UZASADNIENIE

Powód J. S. wniósł pozwem z dnia 24.07.2015r. skargę na uchwałę Rady Nadzorczej Spółdzielni Mieszkaniowej im. (...) w G. z dnia 30.06.2015r. w sprawie wykreślenia powoda z rejestru członków Spółdzielni Mieszkaniowej.

Powód w uzasadnieniu pozwu podniósł, że w dniu podjęcia chwały przez Radę Nadzorczą przebywał w Areszcie Śledczym w G., z tego powodu nie mógł być obecny na posiedzeniu Rady Nadzorczej i nie mógł złożyć wyjaśnień zawierających propozycje spłaty zaległości z tytułu nie opłacania należności na rzecz Spółdzielni. Nadto wskazał, że część zaległości jest spłacana w związku z egzekucją prowadzoną przez komornika sądowego i zadeklarował chęć spłacania dalszych zaległości w miesięcznych ratach wraz z bieżącym czynszem. Jako przyczynę zaistnienia zaległości wobec Spółdzielni Mieszkaniowej wskazał problemy finansowe, jakie powstały w związku z prowadzoną przez niego działalnością gospodarczą. Ostatecznie powód sprecyzował powództwo i wniósł o uchylenie uchwały Rady Nadzorczej Spółdzielni Mieszkaniowej im. (...) z dnia (...).(wyjaśnienia k 126 i zeznania k 133).

Pozwana wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów postępowania.

W uzasadnieniu wskazała, że powód został wykreślony z członków Spółdzielni Mieszkaniowej z uwagi na znaczne i długotrwałe zadłużenie wynikające z nieuiszczania opłat z tytułu użytkowania lokalu mieszkalnego położonego w G. przy ul. (...). Zarząd Spółdzielni złożył w tym zakresie wiosek do Rady Nadzorczej Spółdzielni Mieszkaniowej,

kierując się interesem gospodarczym reprezentowanego podmiotu i członków spółdzielni. Na dzień podjęcia uchwały przez Radę Spółdzielni Mieszkaniowej zadłużenie powoda wynosiło 35.000zł. i było generowane od 4 lat. Pozwana podkreśliła, że uchwała została podjęta zgodnie z przepisem art.24 ustawy Prawo Spółdzielcze oraz §17 Statutu Spółdzielni Mieszkaniowej. Nadto wyjaśniono, że powód nie zawiadomił Spółdzielni o fakcie przebywania w Zakładzie Karnym i podejmując uchwałę Rada Spółdzielni nie miała na ten temat żadnej wiedzy, pomimo tego, że na zabranie obecna była żona powoda, która jednak nie złożyła żadnych wyjaśnień i nie poinformowała o fakcie przebywania powoda w ZK.

Sąd ustalił, co następuje.

Powód jest członkiem Spółdzielni Mieszkaniowej im. (...) w G. od 2007r. Wcześniej był już wykreślony z członków spółdzielni w związku z zaleganiem z opłatami, ale po ich uzupełnieniu spółdzielnia ponownie wpisała go na listę członków. Od 2011r. powód ponownie zaczął zalegać z uiszczaniem płatności na rzecz pozwanej. Część zaległości została objęta nakazem zapłaty z dnia 20.02.2013r. (dowód k 52 i 53 akt) wydanym przez Sąd Okręgowy w sprawie I NC 218/13, za okres do 31.08.2012r. Na skutek skierowania wniosku do Komornika została wszczęta egzekucja przeciwko powodowi. W wyniku dokonanych wpłat przez Komornika do Spółdzielni wpłynęła kwota 155.65 zł. Powód również dokonywał osobiście wpłat do Spółdzielni, ale tylko częściowo. W 2011r. zobowiązany był uiścić na rzecz Spółdzielni tytułem opłat kwotę 5.851 zł, a uiścił tylko 1231zł, w 2012r. powinien uiścić około 5900zł, a uiścił 344zł, w 2013r. przy podobnych zobowiązaniach nie została uiszczona żadna kwota, a w 2014r. uiszczono tylko kwotę 567zł. W 2015r. nie były przez powoda uiszczane żadne kwoty aż do maja.

Dowód: zeznania świadka B. P. k 126-127

W związku z zaległościami powstałymi na rachunku powoda Zarząd Spółdzielni Mieszkaniowej wnioskiem z dnia 2.06.2015r. wystąpił do Rady Nadzorczej Spółdzielni o wykreślenie J. S. z rejestru członków Spółdzielni. Pismem z dnia 2.06.2015r. Spółdzielnia Mieszkaniowa powiadomiła, powoda o posiedzeniu Rady Nadzorczej Spółdzielni, która będzie podejmować uchwałę o wykreśleniu go z rejestru członków spółdzielni wobec długotrwałych zaległości wobec Spółdzielni z tytułu korzystania z mieszkania, zgodnie z §17 Statutu Spółdzielni. W zawiadomieniu pouczono powoda o uprawnieniu do przybycia na zebranie i złożenia wyjaśnienia, nadto poinformowano, że w przypadku nie przybycia na spotkanie Rada rozpatrzy wniosek Zarządu o wykreślenie powoda z rejestru. Zawiadomienia zostało odebrane przez żonę powoda w dniu 3.06.2015r.

Dowód: wniosek Zarządu Spółdzielni k 54, zawiadomienie powoda k 57

Powód został poinformowany przez żonę o treści zawiadomienia. W dniu 1.06.2015r. powód został zatrzymany i osadzony w Areszcie Śledczym. Wraz z żoną ustalili, że ona uda się na zebranie Rady Nadzorczej i złoży wyjaśnienia. Powód nie udzielał żonie pisemnego pełnomocnictwa, ale uważał, że żona będzie występować zarówno w jego, jak i w swoim imieniu na zebraniu Rady Nadzorczej.

Dowód: zeznania powoda k133-134

W dniu 30.06.2015r. odbyło się zebranie Rady Nadzorczej Spółdzielni Mieszkaniowej im. (...) w G., na którym podjęto uchwałę o wykreśleniu powoda z rejestru członków spółdzielni z powodu długotrwałych i ogromnych zaległości z tytułu nieuiszczonych opłat za użytkowanie lokalu położonego w G. przy ul (...). Na zebraniu Rady obecna była żona powoda, która nie poinformowała członków Rady Nadzorczej, że mąż przebywa w ZK. Wyjaśniła jedynie przyczyny zalegania z płatnościami, nie składała żadnych propozycji spłat i nie wnosiła o odroczenie posiedzenia Rady Nadzorczej. Powód przed podjęciem przez Radę Nadzorczą uchwały nie składał żadnych pism do spółdzielni i nie poinformował, że przebywa w ZK. Pismo złożyła jedynie żona powoda w dniu 17.06.2015r, która zadeklarowała, że będzie spłacać zaległości i że nie wiedziała o zadłużeniu, pismo to jednak nie zostało przedstawione członkom Rady Nadzorczej w dniu podejmowania uchwały. Na dzień podjęcia uchwały zaległości powoda wobec Spółdzielni Mieszkaniowej wynosiły łącznie 35.783 zł. Pismem z dnia 30.06.2015r. Rada Nadzorcza powiadomiła powoda o podjęciu uchwały o wykreśleniu go z rejestru członków spółdzielni i możliwościach odwołania się od uchwały do

Walnego Zgromadzenia oraz możliwości zaskarżenia uchwały do Sądu. Zawiadomienie zostało odebrane przez żonę powoda w dniu 4.07.2015r. Powód zaskarżył uchwałę przed upływem 6 –tygodniowego terminu. Powód pismem z dnia 2.07.2015r. poinformował pozwaną, że przebywa w ZK.

Dowód: uchwała RN k 56, zawiadomienie k 55, tabela należności J. S. na dzień 30.06.2015r. k 47, zeznania świadków B. P. k 126-127, K. Ł. k-132, S. K. k 132, zeznania stron K. K. i R. G. k 134 i 135-136.

Spółdzielnia Mieszkaniowa, w 2015r. ponownie wniosła pozew w postępowaniu nakazowym upominawczym przeciwko powodowi o dalsze zaległości po 31.08.2012r., przy czym nie dysponuje jeszcze prawomocnym orzeczeniem. Od czerwca 2015r. powód zaczął systematycznie uiszczać należności wobec Spółdzielni Mieszkaniowej oraz częściowo spłacać zaległości.

Powyższy stan faktyczny został ustalony w oparciu o dokumenty złożone do akt, których treść nie była kwestionowana przez strony. Powód nie kwestionował także zeznań świadka B. P., która przedstawiła stan zadłużenia powoda wobec Spółdzielni oraz wysokość uiszczanych przez powoda wpłat od 2011r. Powód nie kwestionował również faktu poinformowania go o spotkaniu Rady Nadzorczej w przedmiocie wykreślenia go z rejestru członków Spółdzielni Mieszkaniowej, jak również tego, że sam nie występował do Spółdzielni przed posiedzeniem Rady z żadnym pismem wyjaśniającym, informacją, że jest pozbawiony wolności bądź wnosi o odroczenia posiedzenia Rady Nadzorczej. Zasadniczo kwestią sporną było jedynie ustalenie, czy Rada Nadzorcza miała przed spotkaniem informację na temat tego, że powód jest pozbawiany wolności i nie może uczestniczyć w posiedzeniu Rady oraz czy Rada Nadzorcza mogła podjąć uchwałę bez uprzedniego wysłuchania powoda. Sąd w oparciu o zeznania świadków B. P., K. Ł., S. K. oraz zeznania stron K. K. i R. G. ustalił, że Rada Nadzorcza w dacie podjęcia uchwały nie miała wiedzy na temat miejsca pobytu powoda, ponieważ nie została o tym poinformowana zarówno przez powoda jak i jego małżonkę. Zeznania świadków i strony pozwanej są w tym zakresie zgodne i konsekwentne. Powód nie potrafił powiedzieć, jakie konkretnie informacje przekazała na spotkaniu Rady jego żona i tym samym nie mógł podważyć w tym zakresie zeznań wskazanych świadków. Pismo żony powoda z dnia 17.07.2015r. również nie zawierało takiej informacji. Mając te okoliczności na uwadze, Sąd w tym zakresie dał wiarę wskazanym świadkom i stronie pozwanej. Jednocześnie oddalono wniosek powoda o dopuszczenie nowych świadków uznając, że jest on spóźniony wobec zobowiązania powoda do złożenia wniosków dowodowych na rozprawie w dniu 12.05.2016r. i nie zaistnienia żadnych nowych okoliczności, które uniemożliwiłyby złożenie takich wniosków we wcześniejszym terminie.

Sąd zważył, co następuje:

Roszczenie powoda, jako niezasadne podlegało oddaleniu.

Funkcjonowanie spółdzielni reguluje ustawa z dnia 16 września 1982 roku Prawo spółdzielcze (Dz. U. z 2013 roku, poz. 1443 - dalej pr. sp.), jak również ustawa o spółdzielniach mieszkaniowych z dnia 15 grudnia 2000 roku (Dz. U. z 2013 roku, poz. 1222 - dalej u.s.m.). Zgodnie z art. 24 Prawa Spółdzielczego spółdzielnia może rozwiązać stosunek członkostwa tylko przez wykluczenie albo wykreślenie członka.(§ 1), członek niewykonujący obowiązków statutowych z przyczyn przez niego niezawinionych może być wykreślony z rejestru członków spółdzielni. Statut określa przyczyny wykreślenia.(§ 2). Wykluczenia albo wykreślenia może dokonać, stosownie do postanowień statutu, rada nadzorcza albo walne zgromadzenie spółdzielni. Organ, do którego kompetencji należy podejmowanie uchwał w sprawie wykluczenia albo wykreślenia, ma obowiązek wysłuchać wyjaśnień zainteresowanego członka spółdzielni. (§ 4).Organ, który podjął uchwałę w sprawie wykreślenia albo wykluczenia, ma obowiązek zawiadomić członka na piśmie wraz z uzasadnieniem o wykreśleniu albo wykluczeniu ze spółdzielni w terminie dwóch tygodni od dnia podjęcia uchwały. Uzasadnienie powinno w szczególności przedstawiać motywy, którymi kierował się organ spółdzielni uznając, że zachowanie członka wyczerpuje przesłanki wykluczenia albo wykreślenia określone w statucie. Zawiadomienie zwrócone z powodu niezgłoszenia przez członka zmiany podanego przez niego adresu ma moc prawną doręczenia. (§ 5). Jeżeli organem właściwym w sprawie wykluczenia albo wykreślenia członka ze spółdzielni jest, zgodnie z postanowieniami statutu, rada nadzorcza, członek spółdzielni ma prawo:

1) odwołać się od uchwały o wykluczeniu albo wykreśleniu do walnego zgromadzenia, w terminie określonym w statucie, albo

2) zaskarżyć uchwałę rady nadzorczej do sądu w terminie sześciu tygodni od dnia doręczenia członkowi uchwały z uzasadnieniem; przepisy art. 42 stosuje się odpowiednio. (§ 6).

Zgodnie z § 17 ust 2 b Statutu Spółdzielni, który został dołączony do akt (k 58), wykreślenie członka spółdzielni może nastąpić, gdy członek nie wywiązuje się ze zobowiązań finansowych wobec spółdzielni, a w szczególności zalega z opłatami za używanie lokali lub z pokrywaniem zobowiązań spółdzielni z innych tytułów za sześć okresów płatności, jeżeli z uwagi na ustaloną sytuację majątkową i rodzinną nie można przypisać mu winy.

Przechodząc na grunt niniejszej sprawy, w oparciu o powołane wyżej przepisy stwierdzić należy, że zostały spełnione przesłanki do podjęcia przez Radę Nadzorczą uchwały o wykreśleniu powoda z rejestru członków Spółdzielni Mieszkaniowej. Powód nie kwestionował zeznań świadka B. P., z których wynika, że powód zalegał z płatnościami wobec Spółdzielni od 2011r., przy czym w 2013r. nie uiszczył żadnych należności, w 2014r. jedynie kwotę 576zł, a do połowy 2015r. również nie uiszczał żadnych należności. Niewątpliwie, zatem zalegał z płatnościami za 6 okresów płatności. Nie ma przy tym żadnego znaczenia, co było przyczyną zalegania z płatnościami, bowiem wykreślenie z rejestru członków następuje niezależnie od zawinienia przez członka spółdzielni. Przesłanka zawinienia musi być spełniona przy podejmowaniu uchwały o wykluczeniu ze spółdzielni, co wobec powoda nie miało miejsca. Nie może również być brane pod uwagę to, że powód zaczął uiszczać opłaty i częściowo spłacać należności od czerwca, 2015r., bowiem Sąd ocenia, czy zaistniały przesłanki do podjęcia uchwały przez Radę Nadzorczą o wykreśleniu z rejestru członków spółdzielni na dzień 30.06.2015r., a nie bierze pod uwagę okoliczności, które nastąpiły później. Nie było natomiast kwestionowane przez powoda, że zalegał z płatnościami na kwotę wskazaną przez pozwanego na dzień 30.06.2015r. Dalsze uiszczanie opłat i regulowanie zaległości może być podstawą do podjęcia przez pozwaną Spółdzielnię uchwały o ponownym wpisaniu powoda na listę członków Spółdzielni, jak raz już to uczyniono.

Zostały spełnione również wszystkie przesłanki formalne wynikające z art. 24 Prawa Spółdzielczego i Statutu Spółdzielni. Zasadniczo powód podważał jedynie to, że nie został wysłuchany przez Radę Nadzorczą pomimo tego, że mieli informację, że przebywa w ZK. Jak już wyżej wskazano, w oparciu o zeznania świadków i strony pozwanej, ustalono, że Rada Nadzorcza w chwili podejmowania uchwał nie miała wiedzy, że powód jest pozbawiony wolności. Został on prawidłowo zawiadomiony o posiedzeniu Rady. Miał możliwość złożenia pisma wyjaśniającego i ewentualnie wniesienia o odroczenie posiedzenia w przedmiocie wykreślenia go z członków spółdzielni, czego nie uczynił. W jego imieniu, jak sam zeznał, miała wypowiedzieć się jego żona, która uczestniczyła, w posiedzeniu Rady i miała możliwość w imieniu męża złożyć wyjaśnienia i poinformować, że jest on osadzony w ZK. Należy, zatem stwierdzić, że powód miał wszelkie możliwości, aby skorzystać ze swoich uprawnień wynikających z prawa spółdzielczego i zapisów statutu, co do możliwości złożenia wyjaśnień, lecz nie skorzystał z nich w sposób skuteczny. Nie można przyjąć, że intencją ustawodawcy było bezwarunkowe złożenie wyjaśnień, przed podjęciem uchwały przez odpowiedni organ, bez względu na okoliczności, które towarzyszyły uprawnionemu, który nie przybył na zebranie organu i nie złożył wyjaśnień. W ocenie Sądu istotne jest to, aby taką możliwość członkom spółdzielni stworzyć i taki obowiązek wynika z ustawy, natomiast to czy członek z tego uprawnienia skorzysta, czy nie, nie może negatywnie wpływać na funkcjonowanie organów spółdzielni i wypełnianie ich ustawowych i statutowych obowiązków. Przy założeniu, że wymóg wysłuchania jest bezwzględny, niesolidni członkowie spółdzielni mogliby uniemożliwiać podejmowanie niekorzystnych dla nich uchwał poprzez celowe niestawiennictwo na zebraniach tych organów.

Powód wystąpił z roszczeniem o uchylenie uchwały Rady Nadzorczej Spółdzielni Mieszkaniowej, zgodnie z art. 42 § 3 i nast. pr. sp., do którego odsyła art.24§6 pkt.2 ustawy Prawo Spółdzielcze. Wystąpienie z powództwem o uchylenie uchwały organu spółdzielni jest dopuszczalne tylko wtedy, gdy znajduje podstawę w konkretnym przepisie ustawy (tak SA w Warszawie w uzasadnieniu wyroku z dnia 28 stycznia 2014 roku, sygn. akt I ACa 1202/13, Lex nr 1439299, wyrok SN z dnia 18 marca 2010 roku, sygn. akt V CSK 260/09, Lex nr 589842). Podstawą do wytoczenia powództwa o uchylenie uchwały może być sytuacja, w której uchwała została podjęta w sposób niezgodny z postanowieniami statutu bądź dobrymi obyczajami lub godziła w interesy spółdzielni albo miała na celu pokrzywdzenie jej członka. Oznacza to,

że osoby, którym przysługuje legitymacja czynna do wniesienia powództwa o uchylenie uchwały, mogą podważać jej moc obowiązującą w zasadzie tylko w trybie art. 42 § 3 pr. sp. W tym trybie można zaskarżać do sądu każdą uchwałę, bez względu na to, jakiej sprawy ona dotyczy, z powodów wyżej powołanych.

Niezgodność uchwały z postanowieniami statutu może się wyrażać zarówno w treści uchwały, jak i w wadach postępowania prowadzącego do jej wydania. Oznacza to, że członek spółdzielni, wytaczając powództwo oparte na art. 42 § 3 pr. spółdz., może powoływać zarzuty o charakterze merytorycznym (odnoszące się do niezgodności treści uchwały z postanowieniami statutu), jak i formalne (wskazywać wady postępowania). Uchybienia natury formalnej, do których doszło przy podjęciu uchwały przez organy spółdzielni, uzasadniają uchylenie tej uchwały, jeżeli miały lub mogły mieć wpływ na jej istotną treść.

Powództwo o uchylenie uchwały powinno być oparte przynajmniej na jednej z czterech podstaw wymienionych w art. 42 § 3 pr. sp., a więc możliwość zaskarżenia przysługuje tylko wtedy, gdy uchwała jest sprzeczna bądź z postanowieniami statutu, bądź z dobrymi obyczajami lub godząca w interesy spółdzielni albo mająca na celu pokrzywdzenie jej członka. Przez użyte w art. 42 § 3 pr. sp. wyrażenie "dobre obyczaje" w wykładni sądowej rozumie się podstawowe i zarazem powszechnie akceptowane zasady przyzwoitego, godnego postępowania jako ogólne reguły uczciwości obowiązujące wszystkich uczestników życia społecznego i obrotu gospodarczego. Przykładowo do dobrych obyczajów zalicza się poszanowanie zasad transparentnego działania wszystkich organów statutowych spółdzielni (wyrok SN z dnia 10 kwietnia 2013 r., IV CSK 582/12, M. Spół. 2013, nr 6, s. 20). W orzecnictwie podkreśla się, że powództwo o uchylenie uchwały ma zastosowanie tylko do wypadków sprzeczności uchwały z postanowieniami statutu, które nie są jednocześnie sprzecznością uchwały z przepisami prawa. Jeżeli taka sprzeczność zachodzi, zastosowanie ma wówczas powództwo o ustalenie nieważności uchwały (tak wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 7 stycznia 2009 roku, sygn. akt I ACa 681/08, Apel.-W-wa 2010/3/23).

W świetle powyższych wywodów stwierdzić należy, że powód nie wykazał żadnej ze wskazanych przesłanek. Jak już wyżej wyjaśniono nie można uznać, iż doszło do naruszenia postanowień statutu z uwagi na nie wysłuchanie powoda przez podjęciem uchwały o wykreśleniu członka spółdzielni. Takie ustalenie musiałoby doprowadzić do stwierdzenia nieważności uchwały, bowiem byłoby niezgodne z art. 24 § 4 ustawy Prawo Spółdzielcze, a z takim roszczeniem powód nie wystąpił. Nie można również dopatrzeć się w działaniu Rady Nadzorczej Spółdzielni sprzeczności z dobrymi obyczajami lub działań godzących w interesy spółdzielni albo mających na celu pokrzywdzenie jej członka. Wręcz przeciwnie podejmując uchwały o wykreśleniu członków spółdzielni, którzy nie uiszczają należnych opłat, organy spółdzielni działają w obronie interesów finansowych Spółdzielni Mieszkaniowej, jako całości, a tym samym w obronie interesów poszczególnych członków spółdzielni.

W tej sytuacji żądania powoda oddalono.

O kosztach orzeczono na zasadzie art. 98 kpc.

SSO Beata Majewska-Czajkowska